

Střední škola strojní, stavební a dopravní v Liberci

Projekt Modernizace výuky

**Inovace kurikula
a školních vzdělávacích programů
pro obor Provoz a ekonomika dopravy
ŠVP 2010/2011**

OBSAH:

Úvod	3
1. Charakteristika oboru Provoz a ekonomika dopravy.....	4
2. Inovace výuky	5
2.1. Inovace výuky technických a dopravních předmětů.....	5
2.2. Rozšíření výuky Ekonomiky podniku o produkt „Fiktivní firma“	7
2.3. Začlenění finanční gramotnosti do výuky předmětu Ekonomika podniku.....	12
2.4. Začlenění otázek STUR do předmětu Ekonomika podniku a dopravní inženýrství.....	21
2.5. Návrh inovace výuky předmětu Dějepis.....	24
2.6. Návrh inovace výuky předmětu Občanská nauka.....	25
III. Implementace inkluzivních metod do ŠVP	26
(rekapitulace)	
IV. Autoevaluace (návrhy a připomínky – výsledky workshopů).....	27
V. Realizační tým projektu	30

Přílohy:

- č. 1 Dotazník pro žáky I.ročníku z dějepisu
- č. 2 Návrh inovovaného učebního plánu

Úvod:

Školní rok 2009-2010 byl pro vyučující oboru Provoz a ekonomiky dopravy rokem intenzivní práce na inovaci školního vzdělávací programu. V rámci projektu Modernizace výuky byla využita příležitost pro zásadnější inovaci kurikula a Školního vzdělávacího programu.

Obsahem tohoto dokumentu je rekapitulace základních koncepčních úvah, které se v následujícím období stanou odrazovým můstkem pro realizaci nezbytných změn, které povedou ke zkvalitnění přípravy žáku oboru Provoz a ekonomika dopravy a to tak, aby se zlepšilo jejich uplatnění na trhu práce.

Klíčové změny je třeba připravit především v dopravně technických předmětech, kde je potřeba důsledně propojení technických a dopravních předmětů, jak mezi sebou, tak i s praxí a „Fiktivní firmou“. Účelem je vypěstovat schopnost logického myšlení, operativního rozhodování a řešení praktických provozních situací.

Důležité je také více orientovat výuku cizích jazyků na odbornou terminologii, což absolvent využije jak v regionu, tak i pro sledování vývoje ve světě.

V materiálu je dále akcentováno praktické ekonomické vzdělávání a finanční gramotnost. Snahou je, aby žáci lépe porozuměli podstatě hospodářských jevů, fungování institucí, aby se lépe vyznali v předpokladech úspěšného podnikání. Cílem je studenty nejen teoreticky vzdělávat, ale zabezpečit také rozvoj tzv. „přenositelných dovedností“, které zvyšují připravenost mladých lidí na jejich vstup do světa práce.

Nové pojetí přípravy studentů by mělo pomoci k většímu porozumění ekonomických zákonů ovlivňujících firemní rozhodování. A v neposlední řadě k osvojení si využívání prostředků moderní komunikační technologie, k rozvíjení schopnosti argumentovat vlastní názory a postoje, pracovat v týmu, rozvíjet etické principy.

K výše uvedeným cílům by mělo přispět rozšíření výuky o tzv. „Fiktivní firmu“, která umožní větší propojení teoretických poznatků z jednotlivých ekonomických a dopravních předmětů s praxí. Interdisciplinární pojetí fiktivní firmy umožní efektivní přesahy těchto technických a ekonomických předmětů:

- Ekonomiky podniku
- Managementu a marketingu
- Účetnictví
- Práva
- Dopravního inženýrství
- Logistiky
- Techniky a technologie dopravy
- Pozemních vozidel
- Sdělovací a zabezpečovací techniky

Podstatnou změnou je také začlenění základů finanční gramotnosti, která by měla přinést studentům základní výbavu nejen do budoucího profesního života, ale i soukromého, ve kterém budou postaveni před žhavou otázkou dnešní doby: dlouhodobou udržitelností financování očekávaného životního standartu.

Kromě odborných předmětů ekonomických se inovace bude týkat zejména předmětů dopravně technických, které jsou v daném oboru nosné.

Ze všeobecných předmětů je v tomto materiálu naznačena také inovace v předmětu dějepis a občanská nauka.

Zpracovala: Ing. Tatjana Čábelová, Ing. Jan Peš

1. Charakteristika oboru Provoz a ekonomika dopravy

Studijní obor 36-41-M/006 „Provoz a ekonomika dopravy“ zařadila naše Střední škola strojní, stavební a dopravní do programu své výuky již před 11ti lety z naprosto logické společenské potřeby, kterou je výchova středních dopravních odborníků pro potřeby regionu Libereckého kraje. Potřeba absolventů tohoto studijního oboru a jejich budoucí uplatnění na trhu práce je dána nejen geografickou polohou České republiky v srdci Evropy, kde se kříží dopravní cesty ze všech světových stran.

V našem kraji je tato potřeba ještě dále zvýrazněna bezprostřední blízkostí Trojzemí, kde se stýkají hranice tří států Evropské unie. Význam dopravy, jako **integračního prvku** mezi Českou republikou, Německem a Polskem právě v tomto regionu je tedy mimořádný a je nanejvýš pravděpodobné, že v budoucnosti ještě dále poroste.

Studijní obor „Provoz a ekonomika dopravy“ je na naší škole možno studovat již od 1. září 1999, kdy postupně nahradil předcházející obory „Silniční doprava“ a další.

Během těchto let se trvale projevuje stálý a velký zájem veřejnosti o tento perspektivní a atraktivní obor a zdůrazňujeme, že zájemců neubývá ani při současném generačním úbytku žáků, vycházejících ze ZŠ.

Je však nutné zdůraznit, že doprava je obor velmi specifický a široký. Je totiž úzce propojený s mnoha oblastmi lidského vědění a využívá celou širokou škálu odborných technických, ekonomických i dalších disciplín.

Vyžaduje proto poměrně vysoké studijní úsilí a velmi důležitý je zde také skutečný zájem studentů o zvolený obor.

To jsou **základní a nutné předpoklady** pro dosažení potřebné odborné úrovně absolventů.

Neustálé průběžné zkvalitňování úrovně výuky v souladu s požadavky praxe a soustavné podněcování a rozvíjení zájmu studentů o zvolený obor je tedy logicky naprosto nezbytným požadavkem na výukový proces, jehož výsledkem má být absolvent:

- schopný kvalitní provozně-dispečerské práce v různých dopravních oborech a operativní řídicí činnosti na střední úrovni,
- schopný posoudit hospodárnost a ekonomiku dopravního provozu, t.zn., že umí provést základní provozně-ekonomické výpočty a získané údaje použít při řízení dopravní firmy,
- znalý základních principů činnosti a obsluhy sdělovací a zabezpečovací techniky,
- schopný operativně v provozu využívat informační a komunikační technologie,
- schopný rozumět a používat odbornou terminologii i v cizím jazyce a tak i sledovat technický rozvoj oboru ve světě,
- znalý základních principů ekonomiky a účetnictví při vedení soukromé firmy.

Závěrem zdůrazňujeme, že jednou z nejdůležitějších vlastností, kterou by studium odborných předmětů mělo absolventovi přinést, je schopnost logického myšlení a propojování informací a vědomostí z jednotlivých předmětů v jeden kompaktní celek.

Zpracoval: Ing. Jan Peš

2. Inovace výuky

2.1. Inovace technických a dopravních předmětů

Při hodnocení ŠVP daného oboru se ukázalo jako nezbytné vytvořit podmínky pro větší propojení teoretického vyučování odborných technických a dopravních předmětů s ověřováním získaných znalostí v praktických aplikacích a výuce.

Shrneme-li podmínky a nutné předpoklady zamýšlených inovací, je nutné zajistit:

- vybudování odborných učeben, aby nebylo nutné neustále přenášet projektory (čímž se poškozují a ničí), funkční modely a ostatní didaktické pomůcky,
- nákup speciálního software pro simulace výcvikových programů (možno získat např. spoluprací s ČD nebo jinými dopravci),
- interaktivní tabule, projektory a jiné moderní didaktické pomůcky.

Konkrétní kroky inovací v technických a dopravních předmětech jsou:

1. propojení předmětu „Strojírenská technologie“, kde žáci získávají nutné penzum základních technických znalostí o výrobě, vlastnostech, zpracování a použití technických materiálů s praktickým ověřováním znalostí ve školních dílnách v předmětu „Praxe“. Vědomosti se pak dále prohlubují i na exkurzích, pomocí videotechniky apod.,
2. v předmětu „Technické kreslení“ kde se žáci učí číst technickou dokumentaci a nakreslit jednoduché technické výkresy a schemata zavést jako novinku důležité téma, specifické pro tento obor – zásady kreslení a grafického znázorňování:
 - **turnusů** – t.j. provozní potřeby vozidel a jejich personálního obsazení,
 - **grafikonu** vlakové dopravy a grafikonu městské hromadné dopravy,
 - **grafických pomůcek** pro tvorbu jízdních řádů a dalších úloh s využitím výpočetní techniky.V praxi se v těchto případech využívá výpočetní technika, proto je nutné výuku TK provázat s výukou předmětu „Informační a komunikační technologie“ a získat příslušný software,
3. v předmětu „Elektrotechnika“ umožnit vyučujícímu i žákům ověřování teoretických znalostí v odborné učebně a to:
 - složení a zapojování různých elektrických obvodů,
 - měření napětí, proudu, odporu a výkonua další operace, které jsou důležité pro pochopení funkce elektrických obvodů. To je velmi důležité i pro navazující předmět „Sdělovací a zabezpečovací technika“. Doporučujeme proto buď určité hodiny odučit v odborné učebně Ještědská, nebo dovybavit a zprovoznit odbornou učebnu fyziky školy v Pavlovicích,
4. předmět „Elektrotechnika“ dále v pasáži *Elektrotechnika vozidel* také úžeji propojit s předmětem „Praxe“ ve školních dílnách a prakticky tak ověřit a upevnit teoretické znalosti o:
 - zdrojích elektrického proudu na vozidle a jejich ošetřování,
 - spouštěcích spalovacího motoru: druzích, konstrukci, ošetřování,
 - elektrickém zapalování pohonné směsi: druzích, vlastnostech, funkci, ošetřování,
 - nastavení předstihu, použití stroboskopické lampy apod.,
 - osvětlovací a návěstní soustavě vozidel, ošetřování, výměně žárovek apod.,
 - funkci komfortních systémů vozidel: centrálního zamykání, imobilizéru, autoalarmu, ABS, bezpečnostních pásů a dalších systémů na vozidle

5. v předmětu „Pozemní vozidla“ jsou probírány základní prvky konstrukce vozidel:

- motor a jeho části, mazací, palivový a chladicí okruh,
- rám a strojový spodek, vypružení, řízení, brzdovou soustavu,
- karoserie, druhy nástaveb atd.

Teoretické vyučování je proto rovněž potřebné doplnit a podpořit praktickými ukázkami přímo na vozidlech, nebo modelech.

V předmětu „Praxe“ ve školních dílnách zařadit do výuky základní operace při údržbě automobilu, např.: kontrola tlaku v pneu, postup při zvedání vozidla, výměna kol, kontrola, doplňování a výměna provozních hmot, kontrola a seřízení světel atd.

Pozn.: velmi dobrý byl pro tyto účely podvozek nákl.automobilu Praga V3S v prostoru dílen, na kterém bylo možno tyto věci názorně demonstrovat, který však byl ze školních dílen bohužel bez oznámení odstraněn.

6. v předmětu „Technika a technologie dopravy“ (3.ročník - Železniční doprava) bude velmi účelné zorganizovat a vybavit:

stálou odbornou učebnu pro nácvik základních návyků a dovedností při výkonu funkce dispečera, výpravčího nebo operátora.

Tyto znalosti a dovednosti a tím i potřeba stálé odborné učebny velmi úzce souvisí i s potřebami a náplní předmětu „Sdělovací a zabezpečovací technika“, který velmi úzce navazuje na předmět „Technika a technologie dopravy“

Při této inovaci vidíme jako velmi účelné, aby naše škola navázala spolupráci např. s Českými drahami, nebo jiným dopravcem, který by usměrňoval vybavení odborné učebny, nákup a doplňování potřebného software a případně i vlastní výuku podle potřeb a novinek v praxi,

7. na inovaci pod bodem 6. by mělo navazovat i podstatné zkvalitnění výuky v předmětu „Dopravní inženýrství“, hlavně pak části, týkající se řešení:

- simulovaných dopravních úloh (úloha obchodního cestujícího, úloha kritické cesty apod.)
- provozně-technických úloh a výpočtů,
- provozně-ekonomických úloh a výpočtů.

Zde je nutné rovněž získat software, interaktivní tabule a další didaktické pomůcky pro dosažení vysoké kvality výuky tohoto důležitého předmětu.

Úzkou návaznost zde bude mít také náplň nově navrhovaného předmětu „Fiktivní firma“, ve kterém by se měly tyto dovednosti studentů ověřovat a procvičovat.

O zaváděném předmětu bude informovat Ing. Čábelová.

Zpracoval: Ing. Jan Peš

2.2. Rozšíření výuky Ekonomiky podniku o produkt „Fiktivní firma“

Projekt „Fiktivní firmy“, který by měl přinést větší propojení teoretických poznatků z jednotlivých technických a dopravních a ekonomických předmětů s praxí.

O prospěšnosti tohoto produktu a nutnosti jeho začlenění do výuky jsme se přesvědčili mimo jiné dotazníkovým šetřením uskutečněným v závěrečném ročníku oboru PED. Šetření se zúčastnilo 27 respondentů.

Tématem dotazníkového šetření bylo posouzení přínosu praxe v externích firmách pro žáky oboru PED. **Žáci odpovídali na následující sadu otázek:**

1.	Byly pro vás praxe ve firmách přínosem?
2.	Pokud ano, tak v čem?
3.	Pomohla vám praxe ve firmách k hlubšímu pochopení látky teoreticky probírané ve škole?
4.	Pokud byste měli možnost volit mezi následujícími variantami, které byste dali přednost:
	a) praxe v externí firmě
	b) praxe ve škole za použití multimediální techniky umožňující simulaci práce ve firmě (tj. tzv. fiktivní firma), a to pod vedením učitelů odborných předmětů (technických a dopravních a ekonomických)
5.	Co pro vás bylo větším přínosem:
	a) praxe v externích firmách
	b) exkurze pod vedením pedagogů ve firmách (např. Auto Škoda MB)
6.	Další sdělení k danému tématu:

Výsledky dotazníkového šetření byly mimořádně zajímavé:

Na otázku, zda pro ně byla praxe ve firmách přínosem, neodpověděl kladně ani jeden z nich, částečný přínos praxe pocítilo 18,5 % žáků, k odpovědi ne se však hlásilo celých 81,5 % žáků.

Na další otázku, zda praxe ve firmách pomohla k hlubšímu pochopení látky teoreticky probírané ve škole, se žáci vyjádřili ještě jednoznačněji ve smyslu ne, a to plných 92,5 %, zbytek odpovědí pak patřil do kategorie částečně, kladně neodpověděl ani jediný respondent.

Na otázku, zda by měli žáci zájem o projekt fiktivní firmy, odpovědělo kladně 100 % žáků, tj. zájem je fakticky bezvýhradný.

Při dotazu, zda byla při studiu větším přínosem praxe v externích firmách nebo exkurze pod vedením pedagogů ve firmách se drtivá většina vyslovila pro exkurze, jen 4 % pro praxe v externích firmách.

Pro ilustraci toho, jak moc považují žáci praxi v externích firmách za přehlídku ztraceného času, uvádíme následující citace odpovědí na volné otázky:

- „ Naučila jsem se pracovat s faxem a kopírkou“.
- „ 14 ti denní praxe je zbytečná, akorát na praxi přebíráme faktury atd., k ničemu jinému nás nepustí“.
- „ Ve firmách není čas ne výuku studentů, chození na poštu , do banky a hledání firem na netu mi nepřipadá jako efektivní praxe“.
- „**Efektivní praxe není – „ běž domů, tady není, co dělat. Když přijde kontrola, zavolám !! „**„
- „ Z daných odpovědí zcela jasně vyplývá, že praxe ve firmě neměla žádný přínos a neobohatila mě žádnými zkušenostmi.“.
- „**Praxe ve firmách je velmi zbytečná. Je o ničem. Někdo tam ani nechodil. Byli jsme na magistrátu a srovnávali jsme papíry podle abecedy. Jako, promiňte, ale abecedu umím od ZŠ. Praxe o abecedě je nesmysl“.**
- „**Praxi by měla zajišťovat škola v daném oboru (doprava). Ne abychom někde dělali tzv. černoušky na práci, kterou nikdo nechce dělat!“.**
- „Praxe v externí firmě je naprosto zbytečná, protože firmy nás stejně nenechají nahlížet a manipulovat s firemními dokumenty a celkově řešit problematiku firemních záležitostí v oboru“.
- „Ve firmách nenechávají dělat studenty věci, jež by potřebovali nebo jim je alespoň ukázali. Jediné, co jsem udělal bylo srovnávání a třídění papírů podle abecedy“.
- „ Naučila jsem se akorát rovnat řidičské průkazy podle abecedy. Což mi nepřijde jako dobrý přínos praxe !!!

Výše uvedené výsledky a komentáře potvrzují, jak užitečné může být někdy dotazníkové šetření, jak cenná může být zpětná vazba od žáků, jak důležitá je interakce v tomto směru, jak správně pojatá evaluace a autoevaluace může vést k užitečným korekcím ve vzdělávacím procesu.

Na tomto místě bychom chtěli nastínit základní obrysy koncepce „Fiktivní firmy“ pro obor PED.

Východiskem pro rozpracování konceptu se stane studijní materiál Centra pro rozvoj ekonomického vzdělávání ve Zlíně:

„Krok za krokem světem ekonomiky“ (řešené příklady aneb lacinější je učit se na chybách druhých).

V anotaci k elektronické verzi knihy se uvádí, že kniha nabízí:

• praktické návody jak podnikat , abyste měli zisky, a ne boule na majetku a na duši;
• Kniha používá metodu fiktivního příběhu začínajícího podnikatele Franty Fialy, ukazuje jeho podnikatelské problémy a přináší návody, jak je řešit.
• Vyzkoušet si život podnikatele můžete na příkladech, které následně můžete porovnat s nabídnutým řešením.
• Kniha vychází v druhém aktualizovaném vydání a zohledňuje změny v naší legislativě, především vedení daňové evidence a změny zákona o DPH a dani z příjmu ,
• Kniha vychází v elektronické podobě , takže máte možnost vytisknout si právě a jen ty pasáže, které potřebujete. Navíc je doplněna o funkční elektronické formuláře , takže máte možnost procvičit si daňovou evidenci a používání běžných firemních dokladů na počítači.

Obsah

KROK ZA KROKEM SVĚTEM EKONOMIE 1	
Podnikatelské začátky.....	5
Marketing – informační zdroje	7
Franta začíná podnikat.....	11
Zakladatelský rozpočet.....	17
Rozpočet varianta 1.....	20
Rozpočet varianta 2.....	24
Franta rozbíhá podnikání.....	33
Logistika.....	34
Daňová evidence.....	34
Doklady ve firmě.....	36
Franta podává přiznání k dani z příjmu.....	67
Franta podává první přiznání k DPH.....	74
Závěr.....	78

Autoři knihy se snažili vyhnout složitým matematickým výpočtům, dlouhým teoretickým statím a módní záplavě cizích slov a odborných termínů.

Díky této knize bude možné žáky provádět krok za krokem světem ekonomiky, a to za pomoci fiktivního příběhu z praxe, na kterém jsou předvedeny postupy řešení. V rámci této fixce je možné „bezbolestně“ simulovat lety a pády spojené s podnikáním, aniž bychom riskovali újmu na penězích a infarktové stavy.

Obor podnikání se týká oblasti hudebního vydavatelství. Podnikatelem je v příběhu Franta Fiala, který je věkově velmi blízko žákům, tak aby se mohli s fiktivním příběhem podnikání lépe identifikovat.

Žáci budou mít možnost provádět simulace ve formě tabulkového procesoru, budou experimentovat s jednotlivými veličinami, aby pochopili význam a vliv těchto faktorů na úspěšnost Frantova podnikání.

Získají také dovednosti nutné pro správný odvod zdravotního a sociálního pojištění, pro správný odvod daní.

Žáci budou také zvažovat rizika podnikatelského plánu.

Žáci budou moci ve skupinách analyzovat výhodnost a nevýhodnost různých variant zakladatelského rozpočtu, dále budou hledat další možnosti rozšiřování výroby. Budou se při této příležitosti seznamovat s dohodou o provedení práce a dohodou o provedení činnosti. Budou se učit vypočítávat a odvádět a zálohu na daň z příjmu zaměstnance, srážkovou daň z příjmu zaměstnance, seznámí se s úkolovou mzdou.

V dalším kroku budou žáci simulovat rozjezd podnikání Franty. Zde si prakticky ověří znalosti získané v předmětu Logistika, zaměří se na jednotlivé toky při

podnikání a to nejen fyzické, ale i informační spojené se zásobováním, výrobou a prodejem,

Fiktivní firma nabídne také příležitost pro ověření teoretických znalostí z účetnictví. Žáci budou pracovat s doklady, peněžním deníkem... Osahají si elementární praktické souvislosti jako že, nejprve je třeba mít doklad a pak teprve účtujeme.... U dokladů se bude dbát na procvičení povinných náležitostí účetních a daňových dokladů, jejich číslování a celkovou práci s nimi, pochopitelně si procvičí i práci s příkazy k úhradě, získají dovednosti při styku s bankovními doklady a to včetně výpisů ...dalšími doklady pak budou doklady při nákupu, doklady ve skladu zásob a prodeje, doklady u investičního majetku, doklady při prodeji.

Zde bude připravena sada příkladů, na základě kterých se žáci procvičí ve vyplňování dokladů, tak aby pro ně bylo snadné si uvědomit a respektovat povinné náležitosti dokladů. Toto je pochopitelně velmi důležité pro případ daňové kontroly, kde by při nedůslednosti mohli hrozit různé sankce.

Žáci se naučí řešit tzv. právní vady výrobku. Dokážou řešit nejen prodej za hotové, ale taky prodej na fakturu, kde hrozí riziko nezaplacení a jaké ztráty s tím souvisí, budou řešit např. prodej na zálohovou fakturu hrazenou předem s následnou zúčtovací fakturou.

Fiktivní firma pochopitelně vyústí v simulaci daňového přiznání k DPH, v účetní závěrku a inventuru, v daňové odpisy Franty za příslušný rok, výpočet daně z příjmů za daný rok.

Fiktivní firma bude věnovat dostatek prostoru pro získání dovedností v oblasti daňového přiznání, zahájení nového podnikatelského roku,

Vzhledem k našemu členství v EU a skutečnosti, že naše ekonomika je malá a otevřená, budou žáci seznámeni mimo jiné i s vlivem změn v oblasti kurzu na podnikání. Budou řešeny výhody a nevýhody eura, kurzové zisky a ztráty, zajištění proti kurzovým ztrátám.

Dalším krokem v prohloubení znalostí a praktických dovedností žáků bude zařazení dopravních simulací, konkrétně:

Nácvik dispečerských provozních činností, např. stavění a zabezpečení jízdnic cest, simulace a řešení různých provozních situací, nácvik schopností operativního rozhodování. Tato inovace je velmi důležitá pro zkvalitnění výuky v předmětech Doprava a přeprava a Technika a technologie dopravy, Sdělovací a zabezpečovací technika.

Projekt fiktivní firmy je dále předurčen pro procvičování praktických provozně ekonomických příkladů např. ložné výkony mechanizačních prostředků, využití užitečné hmotnosti vozidel v provozu, časové využití vozidel, ukazatele v hromadné dopravě osob a nákladů.

Další možnosti jak obohatit projekt „Fiktivní firmy“ je použití materiálu EU, které obsahují podrobný návod na využití dotací z fondů EU. Tyto materiály získáme z Centra Evropské unie.

Za atraktivní zdroj informací je možno považovat i materiály vydávané Hospodářskou komorou pro své členy.

V zájmu realizace výše naznačených inovací je třeba zabezpečit:

- nákup licence fiktivní firmy Krok za krokem
- vybudování odborných učeben
- nákup speciálního softwaru na simulace výcvikových programů
- moderní didaktické pomůcky
- interaktivní tabule ...
- posílení časové dotace dopravního inženýrství o 2 hodiny
- organizační zabezpečení praxí žáků v budově školy v učebnách výpočetní techniky a v odborných učebnách
- v zájmu větší implementace inkluzivních metod, zavést výuku 1 hodiny ekonomiky podniku v učebně PC..., tento požadavek souvisí i s tím, že v ekonomice je intenzivní interdisciplinární propojení s právem a je třeba zaručit žákům práci s aktuálními zdroji informací ... pohyb v legislativě je tak výrazný, že je naprosto nevhodné zabezpečovat zdroj informací z této oblasti jiným způsobem (např. hromadným nákupem zákoníků práce, trestních zákoníků a podobně, s nimiž by žáci mohli aktivně samostatně pracovat ... to je naprosto nemyslitelné)
- v tomto materiálu je přiložen učební plán, který počítá s posílením časové dotace ekonomiky podniku, účetnictví a dopravního inženýrství, a to v rámci disponibilních hodin a dále pak redukcí výukových hodin psaní na stroji, je třeba posílit počítačovou gramotnost, práci žáků při vyhledávání informací na internetu, tříbení jejich rozlišovací schopnosti, posuzování důvěryhodnosti zdrojů informací.
- Fiktivní firma je ideálním prostorem pro implementaci různých inkluzivních metod, pro které nejsou při běžné výuce ideální podmínky z toho důvodu, že počet žáků je příliš vysoký, že v učebnách není k dispozici výpočetní technika atd.
- plán práce ve fiktivní firmě bude sestaven tak, aby na něj navazovaly tematické exkurze na různých institucích: např. Živnostenský úřad, Personální agentury, reklamní agentury Apod.

Zpracovala: Ing. Taťjana Čábelová, Ing. Eva Peřtová

2.3. Začlenění finanční gramotnosti do výuky předmětu Ekonomika podniku

V současné době jsme svědky nebývalého rozvoje finančních služeb, která přináší významnou změnu chování populace. Tradiční konzervativní postoje k úsporám a zadlužování se postupně mění, roste tendence k rychlé spotřebě i ochota občanů k zadlužování.

Bez základních ekonomických a finančních znalostí nelze činit kvalifikovaná rozhodnutí při správě osobních financí a rodinného majetku. To platí jak pro situaci, kdy jednotlivec či rodina potřebuje peníze půjčit, stejně tak pro situaci, kdy zamýšlejí finanční prostředky investovat. Znalost rizik a dlouhodobých důsledků využívání jednotlivých produktů je ale zatím relativně nízká, ačkoli finanční rizika se stala jedním z hlavních témat dnešního světa.

Dlouhodobou udržitelnost financování očekávaného životního standartu nabývá mimořádné aktuálnosti zvláště v kontextu světové hospodářské krize, která je de facto krizí „lidského myšlení“ a tzv. „kultury žití na dluh“. S důsledky takřka katastrofálními jsme dnes konfrontováni na všech úrovních: globální, národní, podnikové i čistě privátní. vedle bankrotů státních je zde lavina bankrotů firemních ale také bankrotů domácích rozpočtů, kdy lidé ztrácejí schopnost splácet své dluhy.

Proto je opravdu naléhavé zvýšit povědomí a znalosti mladé generace v této oblasti, aby byla schopna včas rozpoznat důsledky rozhodnutí v této sféře, aby byla sto nacházet optimální řešení konkrétních životních situací, které si vyžadují znalost základních principů finanční gramotnosti.

Z psychologického hlediska velká rizika ohrožují právě mladou populaci nejvíce, neboť mladí lidé jsou obecně méně konzervativní a více náchylní k riziku. Vstup do dospělosti je spojen s řadou náročných změn a rozhodnutí, z nichž má řada právě finanční rozměr, často s dlouhodobým horizontem. V počátečních fázích osamostatňování jedince od rodičů je přitom zcela přirozené začít realizovat dlouhodobé investiční záměry s finančními, vypůjčováním často na jedno i více desetiletí. Bylo by politováníhodné, aby byla mladá generace dlouhodobě zatížena následky neprozíravých a ukvapených rozhodnutí, učiněných často jen z důvodů nízké finanční gramotnosti. Nejde přitom pouze o znalost finančních produktů, ale o základy fungování tržní ekonomiky.

Každý žák si dříve či později položí otázku typu:

- Mám zkusit podnikat nebo mám být raději zaměstnán?
- Bydlet ve svém nebo raději v podnájmu?
- A odkud se vlastně berou peníze?

Abyste si na tyto otázky uměl dobře odpovědět, musíš mít alespoň základní vědomosti o ekonomice a penězích.

Vzdělávání v přírodovědných i humanitních oborech má v naší zemi dlouholetou tradici. Ve světě peněz se ovšem dobře vzdělanou populací pochlubit nemůžeme, a

to z několika důvodů. Finanční a ekonomická gramotnost nemůže mít dostatečnou oporu v domácí výchově, protože ani generace rodičů dnešních teenagerů nemohla získat dostatečnou zkušenost s finančními produkty běžnými v tržní ekonomice. Rovněž v oblasti školní výuky chybí nejen návaznost a tradice, ale také kvalitní a systematické učební pomůcky.

Proto první krok pro vytvoření podmínek pro kvalitní výuku finanční gramotnosti na naší škole bude vypracování vlastních interní pomůcky , **tj. vytvoření skript, kde budou mít žáci k dispozici základní informace k této problematice.** Tato pomůcka k výuce bude pro žáky k dispozici v elektronické podobě a bude obsahovat sadu modelových příkladů k řešení.

Na tomto místě je třeba zdůraznit, že sama podstata předmětu je předurčena k **implementaci inkluzivních metod** výuky, zejména **párového vyučování, popřípadě skupinového.** Vždyť pár tvoří již partnerská dvojice zakládající rodinu a členy domácnosti jsou i děti, kteří se také mají potřebu, zvláště ve vyšším věku, vyjadřovat k rozhodování svých rodičů. Např. v otázce: kam se pojedete na dovolenou. Samy jistě ze svého soukromého života znáte situace, kdy se v rodině vytvářejí při rozhodování neočekávané „koalice“: např. otec se synem by raději jeli na levnější dovolenou do hor, kde mohou slézat skály, matka s dcerou by raději zažívaly klid v některé přímořské oblasti ...atd. např. nákup rodinného vozu .

Takže již zde se nabízejí různé role: matka, otec, dcera, syn. Pokud bychom tuto úvahu rozvinuli, tak můžeme v rámci interdisciplinárního přístupu děti seznámit i se základy marketingu a **rolmi jednotlivých osob při nákupu.** Konkrétně model může vypadat takto:

1. role iniciátora nákupu
2. role toho, kdo nákup ovlivňuje
3. role toho, kdo o nákupu rozhoduje
4. role toho, kdo nákup realizuje
5. role toho, kdo nákup užívá

Žáci si při této příležitosti mohou osvojovat řadu **klíčových dovedností :**

Kompetence k učení

- v řadě činností bude žák vyhledávat informace na internetu, třídit je v tabulkách a vyvozovat z nich závěry

Kompetence k řešení problému

- ve vhodných případech bude žák veden k použití příslušného matematického postupu, na základě něhož je možné zvolit správné rozhodnutí
- žák se bude učit obhájit svůj způsob řešení daného problému a konfrontovat ho s názory ostatních žáků

Kompetence komunikativní

- žák bude veden k tomu, aby představil výsledky své práce nebo práce skupiny formou prezentace pro zbytek třídy
- žák bude směřován k práci s různými druhy textů, ať už příběhů zachycených přímo v pracovním sešitě nebo textů zákonů a jiných dokumentů, analyzovat je a vyhledávat v nich podstatné informace

Kompetence sociální a personální

- činnosti v hodině finanční gramotnosti budou vedeny často formou debaty celé třídy, v některých případech také formou práce ve skupinách a zejména pak v páru
- žáci budou vedeni k tomu, aby zápisy v pracovním sešitu odráželi názory nejen jeho vlastní, ale také ostatních žáků
- žáci budou vyzýváni ke spolupráci a diskuzi s rodiči

Kompetence občanské

- text anávkazná hodina výuky finanční gramotnosti bude mimo jiné seznamovat žáky s principy hospodaření veřejných rozpočtů, včetně základních parametrů sociálního systému v ČR

Mezioborové vztahy

Text skript Finanční gramotnosti bude na řadě míst nabízet možnost propojení s výukou v těchto vzdělávacích oborech:

Matematika a jejich aplikace
Účetnictví
Marketing

Průřezová témata:

Člověk a svět práce
Informační a komunikační technologie
Člověk v demokratické společnosti

Formy práce:

- individuální i skupinová práce
- hry
- učitelem moderovaná celotřídní debata
- křížovky
- práce s médii
- práce s PC (vyhledávání informací na internetu)
- konzultace s rodiči

Z výše uvedeného je patrné, že část práce žáků by měla probíhat za použití výpočetní techniky, tak aby měli žáci přístup na internet. Na tomto místě je

třeba zdůraznit, že potřeba práce v učebnách vybavených výpočetní technikou nevyplývá pouze ze zavedení výuky finanční gramotnosti, ale vyplývá z celkové potřeby inovovat výuku Ekonomiky podniku. Jedině práce v dělené hodině v učebně výpočetní techniky je zárukou toho, že bude možné ve výuce používat více inkluzivní metody a naučit děti samostatně pracovat při výběrů informací a jejich následné analýze a vyvození pokud možno co nejdůležitějších závěrů z nich.

Nástin koncepce skript Finanční gramotnosti a z toho vyplývající obsah výuky:

Kapitola 1. Člověk a majetek

1.1. Vlastnické právo

1.2. Hmotné a duševní vlastnictví

1.3. Příklady pirátství v oblasti duševního vlastnictví

- žáci budou seznámeni s pojmem vlastnictví, pochopí rozdíl mezi hmotným a nehmotným majetkem
- u hmotného majetku bude akcentován majetek nemovitý s vazbou na Katastr nemovitostí
- u nehmotného majetku bude akcentována problematika využívání duševního vlastnictví v souvislosti s rozmachem počítačů, internetu, s rozmachem elektronického kopírování a sdílení
- žáci budou upozorněni, že vlastnictví má své výhody a nevýhody

Kapitola 2. Dělbá práce

2.1. Dělbá práce v různých oblastech života

2.2. Zařazení domácností do dělby práce v ekonomice

2.3. Účast ČR v mezinárodní dělbě práce

- žáci pochopí význam dělby práce pro zvýšení výkonnosti na různých úrovních kooperace, a od dělby práce v rodině, ve firmě, v rámci celé ekonomiky i na globální úrovni v rámci zahraničního obchodu
- sekundárním přínosem této kapitoly by mělo být, že se žáci seznámí s databázemi, nabízejícími informace např. o hrubém národním produktu jako veličiny, která měří celkovou výkonnost ekonomiky, dále o institucích (Český statistický úřad, Česká národní banka), které tyto databáze spravují

Kapitola 3. Koloběh zboží a služeb v ekonomice

3.1. Vstupy a výstupy domácností

3.2. Vstupy a výstupy podniků

3.3. Schéma koloběhu zboží a služeb

3.4. Schéma koloběhu zboží a služeb s bankou

- žáci si uvědomí jednotlivé vstupy jak v domácnosti, tak na úrovni podniků, což jim umožní pochopit koloběh zboží a služeb v ekonomice, zároveň žáci zaregistrují zvláštní roli obchodu a bank

Kapitola 4. Tržní mechanismus

4.1. Vliv poptávky a nabídky na cenu

4.2. Anomálie na trhu

- rychlost reakce cen na změnu poptávky a nabídky
- regulované ceny

4.3. Reklama a zákazník

- výhody a nevýhody reklamy pro prodávajícího a kupujícího
 - nekalé praktiky v reklamě
 - záruční doba a reklamace
- žáci pochopí vzájemnou provázanost poptávky, nabídky a ceny, jaké dopady na fungování trhu má cenová regulace
- žáci budou seznámeni s výhodami a nevýhodami reklamy a se způsoby, kterými obchodníci používají a zneužívají pojem „sleva“, tzn., že by měli žáci získat povědomí o svých možnostech v souvislosti s legislativně garantovanou ochranou spotřebitele, žáci by si měli poradit při podávání reklamací

Kapitola 5. Platební styk

- 5.1. Peníze jako všeobecný ekvivalent
- 5.2. Formy platebního styku (platební karty)
- 5.3. Forma přímého bankovníctví
 - mobilní
 - internetové
 - home banking
 - phishing a pharming

- žáci se podrobněji seznámí s fenoménem posledních desetiletí – s bezhotovostním platebním stykem, pozornost bude mimo jiné věnována také funkcím bankomatu, platebním kartám
- spolu s poznáním nástrojů platebního styku budou žáci vedeni k porozumění, že různé nástroje platebního styku jsou vhodné v různých situacích a že kromě výhod mají také různé nevýhody, na které je třeba dát si pozor

Kapitola 6. Zhodnocování volných finančních prostředků

- 6.1. Typy aktiv
- 6.2. Základní druhy pojištění
- 6.3. Roční míra výnosu aktiva, roční úroková míra aktiva
- 6.4. Vlastnosti aktiv vedle roční míry výnosů nebo roční úrokové míry
- 6.5. Vliv inflace na výnosnost
- 6.6. Zhodnocování volných finančních prostředků spořením
- 6.7. Sazba RPSN – reálné úrokové míry u bankovních vkladů
- 6.8. Načasování nákupu zboží dlouhodobé spotřeby

- tato kapitola připravuje žáky na dva typy potenciálně velmi závažných rozhodnutí: jak investovat volné finanční prostředky a jak postupovat v opačném případě, tj. v případě čerpání úvěru, kdy se snažíme uspokojit svou spotřebu nad rámec svých nynějších finančních možností
- žáci se seznámí s pojmem aktivum a pasivum, s některými význačnějšími druhy aktiv a se způsobem, jak korektně srovnávat jejich výhodnost pomocí roční míry výnosů, pozornost se zaměří i na to, že kromě kritéria výnosnosti je třeba sledovat kritérium rizikovosti a likvidity
- žáci si budou schopni uvědomit vliv inflace na reálnou výnosnost aktiv

Kapitola 7. Poskytování úvěrů – řešení nedostatku finančních prostředků

- 7.1. Druhy pasiv
- 7.2. Roční úroková míra pasiva, roční úroková sazba nákladů pasiva

7.3. Rozhodovací proces při pořizování zboží dlouhodobé spotřeby, varianty řešení: - okamžitý nákup v hotovosti
- leasing
- úvěr

7.4. Posouzení výhodnosti kreditních karet

7.5. Posouzení výhodnosti spotřebitelských úvěrů

- žáci se dokážou zorientovat v druzích pasiv, tj. způsobu, jak financovat svou spotřebu na dluh
- žáci budou schopni porovnávat nákladovost jednotlivých konkrétních nabídek dluhového financování, akcent bude přitom kladen na otázku navyšování a splatnosti, tzn. Že žáci dokážou interpretovat roční procentní sazbu nákladů, znalost této veličiny je pro žáky při správném rozhodování o financování svých potřeb klíčová
- žáci budou schopni posuzovat výhody a nevýhody nákupu na splátky a spotřebitelského úvěru coby populárního způsobu dlouhodobého financování spotřeby

Kapitola 8. Rodinný rozpočet

8.1. příjmy domácnosti

8.2. Výdaje domácnosti

8.3. Druhy rodinných rozpočtů

8.4. Hospodaření s rodinným rozpočtem

8.5. Dluhová past a poradny

- žáci se naučí řešit problém, jak by domácnost měla uspořádat své výdaje, aby celkové výdaje nepřesahovaly její příjmy. V této souvislosti je zdůrazněno riziko měnících se splátek úvěrů, a tedy potřeba udržet si při čerpání úvěru v hospodaření domácnosti jistou rezervu
- žáci budou připravováni i na eventualitu, že se domácnost přeci jen ocitne v potížích se splácením svých závazků (viz. seznámení s existencí poraden pro osoby a domácnosti ve finanční tísni)

Co se týká základní učební pomůcky k finanční gramotnosti v elektronické, tak její příprava bude probíhat během následujících měsíců, práce by měli být úspěšně dokončeny nejpozději do 31.8.2011, protože ŠVP pro obor PED jsou nastaveny tak, že výuka Ekonomiky podniku zde začíná až ve 2.ročníku.

Ve školním roce 2010/2011 bude však již výuka probíhat, a to v zájmu toho, aby si vyučující ekonomických předmětů mohli ověřit zda zvolené pojetí a náplň odpovídá potřebám cílů, které chceme začleněním finanční gramotnosti dosáhnout.

Takže příští školní rok bude v jistém slova smyslu pilotáží a to včetně testování inkluzivních metod při výuce finanční gramotnosti. Ověřené metody se pak stanou přirozenou součástí výuky a budou zakomponovány i do elektronické podoby skript.

Na samý závěr této části textu věnované začlenění finanční gramotnosti do výuky uvádíme **ukázkou přípravy na vyučovací hodinu zaměřenou na rozpočet domácnosti**, konkrétně na podkapitulu Příjmy a výdaje.

1. Téma: Rozpočet domácnosti
Příjmy a výdaje domácnosti

2. Klíčová slova: příjmy a výdaje, aktivní příjmy, pasivní příjmy, nepravidelné příjmy a výdaje, nezbytné, zbytné a investiční náklady.

3. Cíle: - naučit se rozlišovat druhy příjmů a výdajů domácnosti
- naučit se sestavovat rodinný rozpočet

4. Základní pojmy:

Aktivní příjmy jsou příjmy, pro které musí lidé něco aktivně dělat (např. mzda) nebo jejich příjem je závislý na někom jiném (např. na státě).

Pasivní příjmy jsou příjmy, které rodině plynou z jejich investic, z jejich majetku (nájemné z pronajímaného bytu, úroky z termínovaných vkladů, dividendy ze zakoupených akcií)

V rozpočtu domácností bychom neměli počítat s nahodilými příjmy.

Nezbytné výdaje jsou výdaje potřebné k zajištění základního chodu domácnosti. Do nezbytných výdajů řadíme i splátky úvěrů.

Zbytné výdaje by rodina v případě nutnosti mohla omezit nebo se bez nich obejít. Hranice mezi výdaji zbytnými a nezbytnými je individuální a nelze ji přesně stanovit. Záleží na zvyklostech a preferencích každé rodiny.

Prostřednictvím investičních výdajů rodina buduje své úspory, svůj investiční majetek (ze kterého pak realizujeme své cíle).

Nepravidelné výdaje jsou výdaje, které rodinný rozpočet nezatěžují pravidelně každý měsíc, ale rodinnému rozpočtu se s nimi musí počítat (dovolené, svátky apod.)

Nepravidelné výdaje je třeba zvažovat z dlouhodobějšího hlediska: zimní bundu kupujeme 1x ročně (nebo 1 x za několik let), ale každý měsíc většinou kupujeme nějaké oblečení. Nepravidelné výdaje zatěžují rodinný rozpočet jednorázově, ale téměř každý měsíc má rodina výdaj tohoto typu (dovolená na jaře (záloha) a v létě (doplatek + kapesné), na podzim kroužky dětí, koncem roku vánoce, poté zimní radovánky, kroužky dětí na II.pololetí, velikonoce, jarní oblečení, letní pneumatiky na auto a mezi tím dárky na narozeniny a svátky atd.) Proto je třeba v rodinném rozpočtu vyčlenit část prostředků na tyto „nepravidelné výdaje“.

Největším rizikem nepravidelných výdajů je, že je platíme pravidelně po celý rok.

4. Cvičení

Cvičení 1: Příjmy a výdaje

Utvoříme 3 – 4 členné týmy a rozdáme jim kartičky. Úkolem je roztrždit kartičky

- na příjmy a výdaje
- podle jednotlivých druhů příjmů (Aktivní, Pasivní, Nahodilé)
- podle jednotlivých druhů výdajů (Nezbytné, Zbytné, Investiční, Nepravidelné)

Řešení:

Příjmy rodiny		Výdaje rodiny	
Aktivní: Čistá mzda		Nezbytné: Nájemné	
Příjem z podnikání		Jídlo	
Rodičovský příspěvek		Oblečení	
		Provoz domácnosti	
		Splátka půjčky	
		Provoz auta	
Pasivní: Nájemné		Zbytné: Zábava	
Úroky z termín.vkladů		Kouření	
Dividenda z akcií		(provoz auta)	
		Investiční: Platba za stav.spoř.	
		Penzijní připojištění	
Nahodilé: Dědictví od prarodičů		Nepravidelné: Dovolená	
Výhra v loterii		Vánoce	

Poznámky

- Kartička Nájemné je v sadě 2x. jednou jako Pasivní příjem a podruhé jako Nezbytný výdaj. Je vhodné se zeptat žáků, jaký je rozdíl mezi oběma druhy Nájemného. (Nájemné jako výdaj je nájemné, které rodina platí majiteli nemovitosti, kterou si pronajímá. Nájemné jako pasivní příjem má majitel nemovitosti z jejího pronájmu rodině).
- Provoz auta může být výdajem zbytným i nezbytným. Záleží na tom, zda rodina auto potřebuje pro zajištění chodu své domácnosti (rodiče potřebují auto k podnikání nebo bydlí v místě, kde není veřejná doprava a musí se dopravovat do školy a do zaměstnání autem), nebo zda rodina auto využívá pro zvýšení svého komfortu (jde o 2.auto v rodině nebo jezdí autem, i když mohou využít veřejnou dopravu).
- Výdaje na kouření někteří žáci řadí do potřeb nezbytných. Zde je možné žáky vyzvat, aby své tvrzení obhájili.

Cvičení 2: Rozpočet rodiny Hrubých

Sestavte rozpočet domácností Huga a Hermíny Hrubých z jejich měsíčního výpisu z účtu, doplněné o vysvětlivky paní Hrubé:

5.6. trvalý příkaz	- 7 500	splátka hypotéky
7.6. výběr z bankomatu	- 5 000	na provoz domácnosti
8.6. ALFABETA – květen	14 200	mzda Hugo
9.6. Truhlík, s.r.o.	13 800	mzda Hermína
10.6. SIPO	- 8 500	
12.6. trvalý příkaz	- 1 500	penzijní fond Hugo
13.6. trvalý příkaz	- 6 000	spoření na spořicí účet
14.6. LEAS, a.s.	- 5 400	leasing auta
18.6. transakce platební kartou	- 2 300	koupě bot
19.6. transakce platební kartou	- 500	dárky na narozeniny
20.6. transakce platební kartou	- 1 200	benzín
25.6. nájemné za červenec	10 000	od Nováků za pronájem
30.6. poplatky za vedení účtu	- 300	

Úkoly:

- zjistěte, jaké jsou měsíční příjmy a výdaje manželů Hrubých.
Řešení: příjmy celkem 38 000,- Kč a výdaje 38 200,-Kč
- Měli bychom do rozpočtu domácností počítat s jednorázovými výdaji (koupě bot dárků na narozeniny) ?
Zde necháme zástupce týmu diskutovat, necháme hlasovat, kdo považuje rozpočet rodiny za přebytkový, vyrovnaný a kdo deficitní.
- Jde opravdu o vyrovnaný rozpočet, když má rodina výdaje o 200 Kč vyšší než příjmy? (tj. 0,5 %) je zanedbatelný, příští měsíc mohou být výdaje nižší (nekoupí si třeba boty za 2 300 Kč).
- A co spoření 6 000 Kč měsíčně na spořicí účet? Jde o výdej nebo ne:
Rozpočet na první pohled vychází jako vyrovnaný, ale pokud zohledníme, že spoří 6 000 Kč na spořicí účet, jde ve skutečnosti o rozpočet přebytkový.

Kontrolní otázky:

- Do jakých skupin můžeme rozdělit výdaje domácností?
- Jaké druhy příjmů může domácnost mít. Charakterizujte je.
- Vysvětlíte rozdíl mezi deficitním, vyrovnaným a přebytkovým rozpočtem.
- Jak podle vašeho názoru nejčastěji hospodaří české domácnosti? Je více domácností s deficitním, vyrovnaným nebo přebytkovým rozpočtem.
- Co dělat v případě, když má rodina deficitní rozpočet (sníží se příjmy –propouštěním ze zaměstnání, nemocí rodiče apod., nebo se zvýší výdaje – nenadála oprava auta, vytopení sklepa, rozbitá střecha, vyšší výdaje před vánoce apod.)

Krátkodobé výpadky příjmů nebo krátkodobé zvýšení výdajů je možno řešit čerpáním likvidní rezervy domácnosti, přechodným snížením výdajů v dalších měsících, krátkodobou půjčkou nebo prodejem části majetku. Dlouhodobě je třeba snížit výdaje ! **Dlouhodobě nelze žít na vyšší noze než umožňují příjmy rodiny!!!**

Zpracovala: Ing. Iveta Rejcová, Ing. Tatjana Čábelová

2.4. Začlenění otázek Strategie trvale udržitelného rozvoje do předmětu Ekonomika podniku a dopravní inženýrství

Otázky STUR nabývají na mimořádné naléhavosti a jejich úspěšné zodpovězení bude klíčem k otevírání dalších perspektiv lidstva v globálním rozměru.

V následující části uvádíme návrh, jak zakomponovat problematiku ŽP do předmětu Ekonomika podniku a Dopravního Inženýrství.

V případě Ekonomiky podniku se nabízí např. následující pojetí (úryvek ze skript Ekonomie podniku pro rok 2010/2011:

„Strategie trvale udržitelného rozvoje (STUR) – globální dimenze

STUR: udržitelný rozvoj , který má uspokojovat potřeby současné generace, aniž by se tak stalo na úkor potřeb generací příštích , je základním cílem snah EU.

EU klade důraz na to, aby hospodářský růst nebyl nezbytně spojován s ekvivalentním využíváním zdrojů. Kromě vlivu na ŽP začíná být velmi aktuální otázka blízkého vyčerpání neobnovitelných zdrojů (ropa, apod...)

Udržitelný rozvoj vyžaduje globální řešení! Jde o to, aby se politika obchodu a politika ŽP vzájemně podporovaly. Tento globální pohled nemá pouze evropský rozměr, ale světový – viz. Světové summity o udržitelném rozvoji...

Za hlavní prioritní oblasti se považuje:
- boj proti klimatickým změnám
- zajištění udržitelné dopravy
- zaměřit se na to, co ohrožuje veřejné zdraví
- odpovědněji nakládat s přírodními zdroji, celkově s ŽP
- boj s chudobou – viz projekt ekonoma J.Sachse, podporovaného EU

1. Boj proti klimatickým změnám

Emise skleníkových plynů (zejména CO₂ ... způsobené lidskou činností přispívá ke globálnímu oteplování, které ovlivňuje klima v celosvětovém měřítku. Tají ledovce, rozšiřují se pouště, extrémní výkyvy počasí (extrémní deště, sucha – neuhasitelné ohně), ozónová díra – nebezpečná intenzita UV záření (viz. nebezpečí rakoviny kůže...). Situaci s CO₂ komplikuje také kácení deštných pralesů v JA ... , které nazýváme ne náhodou „plícemi planety“ ...

Do roku 2 010 se bude snažit EU, aby 22 % elektrické energie bylo z obnovitelných zdrojů. Různé projekty, včetně Kjotského protokolu, který směřoval k omezení emise skleníkových plynů USA zablokovala... uvidíme, co bude dál...

Byla zveřejněna závažná zpráva, která tvrdí, že změny klimatu mohou stát až 155 biliónu Kč a mohou vést ke snížení globálního růstu až o pětinu, pokud svět nezačne situaci okamžitě řešit. Britský premiér prohlásil, že zpráva o změně klimatu je nejdůležitější studií, kterou obdržel za dobu svého působení v úřadu premiéra. Studii vypracoval pro britského ministra financí tým expertů pod vedením hlavního ekonoma Světové banky Nicolase Sterna. Pokud chce svět dopadům změn klimatu zabránit, je nutné okamžitě vynaložit 1% světového domácího produktu, cca 8 biliónu Kč. Pokud se nezačne jednat, mohou být ztráty mnohonásobně vyšší ... Zpráva varuje, že jestliže nedojde ke snížení emise skleníkových plynů směřuje svět ke katastrofické změně klimatu, jež by způsobila nejhorší globální recesi, jakou kdy světová ekonomika zažila, důsledky by byly srovnatelné snad jen s I.a II.světovou válkou ...

Co se může podle studie stát: stovky miliónu lidí se mohou stát uprchlíky- tzv. „klimatickými uprchlíky“, protože jejich domovy budou v oblastech zasažených ničivým suchem, vyhynou by mohlo až 40 % živočišných a rostlinných druhů, kvůli tání ledovců by se až 1/6 lidstva mohla potýkat s nedostatkem vody, povodně, které by mohly nastat v důsledku zvyšování hladiny moří, mohou zasáhnout až 100 miliónu lidí.

Tony Blair uvedl, že nejde o science fiction někde daleko v budoucnosti, ale o katastrofu, která může nastat během našeho života – tj. v horizontu 10-15 let !!! Snahou Británie bude, aby v rámci EU prosadila snížení emisí do roku 2020 až o 30 %, T.Blair se snaží v této oblasti spolupracovat úzce s bývalým viceprezidentem USA Ala Gora ... Před EU je nesnadný úkol : zapojit do aktivit největšího světového znečišťovatele ŽP = USA ...

Studie také vyzývá mezinárodní komunitu k podpisu nového dokumentu o skleníkových plynech už v roce 2007 a ne až v roce 2010 dle původního plánu Kjótského protokolu, který mimochodem nepodepsaly USA, jako největší producenty emisí skleníkových plynů (na obyvatele produkují 20 t emisí , Čína např. 2 tuny, EU 9 tun, ČR 12 tun ...) . Mimochodem se ve zprávě píše, že každá tuna CO2 vypuštěného do ovzduší způsobuje škodu asi 85 dolarů, tj. cca 2 000,kč, ale tato částka není zakalkulována do rozhodnutí investorů a spotřebitelů...

Britská a ostatně i německá vláda připravují systém daní, které by měly změnit chování obyvatel (např. zdanění letecké dopravy) ...

Aktualizace rok 2009 :

Na summitu G 20 na jaře 2009 se řešila i otázka ochrany ŽP – konečně USA uznala, že je s tím třeba pohnout ... je pak šance, že se přidá i Čína ... aktuálně k ŽP: tání ledovců pokračuje ..., kácení lesů začíná být alarmující – zatím lesy pomáhají produkovat kyslík a eliminovat emise, časem se to může zvrhnout tak, že budou uvolňovat uhlík!!!, vysychají největší řeky světa!!! Deficit vody může vést k velkým katastrofám – vodu nenahradíš ... alternativní zdroje energie se objeví, ale voda je nezastupitelná!!! Dále: globální oteplování působí také uvolňování metanu za dna moří a oceánů, který se může nad hladinou měnit na skleníkový plyn, a to sice kysličník uhličitý ...

2.Zajištění udržitelné dopravy

Politika udržitelné dopravy se musí vyrovnat s narůstajícími objemy dopravy a se stále větším zahlcením, hlukem a znečištěním, a podporovat využívání vůči ŽP vlídných způsobů dopravy a plné započítávání sociálních a dalších nákladů (viz. oblast veřejného zdraví...)

Do budoucnosti je třeba výrazně oddělit růst HDP od nárůstu dopravy, a to tak, že ze silniční dopravy se těžiště bude přesouvat na dopravu železniční, dopravu po vodě a na veřejnou osobní dopravu .

Aby se toho dosáhlo je třeba:

- zabývat se dalším rozvojem transevropské dopravní sítě = infrastrukturální investice do veřejné dopravy, železnic, vnitrozemských vodních cest a námořní dopravy na krátkou vzdálenost a efektivní vzájemné propojování...

- EU se snaží, aby se od roku 2004 v cenách za využívání různých druhů dopravy lépe odrážely společenské náklady

3.Zaměřit se na to, co ohrožuje veřejné zdraví:

Během jedné generace by se měly chemikálie vyrábět a využívat jedině takovým způsobem, který nemá výrazné důsledky na zdraví a ŽP. Budou se hledat cesty, jak se vyrovnat s problémy s hromadným výskytem infekčních nemocí a s rezistencí na antibiotika, dále jde o otázky nezávadnosti a kvality potravin...

4.Odpovědněji nakládat s přírodními zdroji

- vztah mezi hospodářským růstem, spotřebováváním přírodních zdrojů a produkováním odpadů se musí změnit. Vysoká ekonom. výkonnost musí jít ruku v ruce s udržitelným využíváním přírodních zdrojů a s přijatelným objemem odpadů, s udržení ekosystémů a se zamezením rozšiřování pouští.

- zde se EU zabývá speciálně oblastí zemědělství, rybolovu, atd....

5. Boj s chudobou ve světě

viz projekt J. Sachre (viz. informace na internetu)

Pozn.: Jednou z podstatných priorit a součástí trvale udržitelného rozvoje je i otázka plné zaměstnanosti a kvality práce v konkurenceschopné Unii..."

Je nasnadě, že toto téma je předurčeno pro samostatnou práci žáků v podobě referátu, seminární práce a podobně. V seminární práci mohou žáci zpracovávat aktuální aspekty této problematiky.

V některých hodinách je možné využít inkluzivní metody výuky např. s tím, že se vytvoří několik skupin žáků a každá z nich bude mít za úkol obhajovat protichůdná pojetí a přístupy.

Např.: příprava na diskusi otázka bioložky v palivech ... je to opravdu prospěšné a pokud ano, tak pro koho... jak tuto otázku vidí například ekologové, jak zemědělci, jak motoristé a jak např. pan prezident...zde by se mohlo interdisciplinárně propojit řešení otázek ŽP, ekonomických i právních (legislativních).

Škála příkladů a možností může být v tomto směru opravdu široká, např. lze provést polemiku i nad alternativními zdroji energie a opět propojení ekonomického a ekologického pohledu (viz. otázka spekulativní investiční činnosti v oblasti fotovoltaiiky)

Zde se nabízí možnost spojit řešení těchto otázek s prací na PC, internetu, jako klíčovém zdroji informací

STUR a Dopravní inženýrství

Vzhledem k tomu, že doprava je největší spotřebitel fosilních paliv a největší znečišťovatel ŽP. Je začlenění komponenty ŽP do výuky Dopravního inženýrství zcela nezbytné. Na tomto místě uvádíme hlavní pilíře dopravní politiky EU:

<i>Hlavní pilíře dopravní politiky EU:</i>	
1.	<i>Vnitřní trh – volný a efektivní pohyb zboží a osob</i>
2.	<i>Integrovaný dopravní systém – využívající nejvhodnější techniky a technologie</i>
3.	<i>Transevropská dopravní síť – propojující národní síť a spojující okrajové regiony EU s centrem</i>
4.	<i>Respekt k ŽP – volba dopravních systémů řešících velké ekologické problémy</i>
5.	<i>Nejvyšší možná bezpečnost dopravy – legislativa = normy toto zabezpečující...</i>
6.	<i>Sociální politika – k ochraně a podpoře pracujících v dopravě a uživatelů dopravy</i>
7.	<i>Rozvoj vztahů s třetími zeměmi</i>

Zpracovala: Ing. Tatjana Čábelová

2.5. Návrh inovace výuky předmětu Dějepis

Pro dosažení cíle inovace v předmětu dějepis je vhodné zajistit učebnu s počítačem pro každého žáka, a to s připojením k internetu a musí obsahovat základní softwarové vybavení (systém Windows a programy Microsoft Office, tj. MS Word, MS PowerPoint a MS FrontPage).

Zřídít odbornou učebnu, zrušit klasické uspořádání lavic ve třídě, vybavit učebnu vhodným nábytkem, malé nahrávací studio – záznam besedy s pamětníky, hodnocení vystoupení žáků při prezentaci.

Výhodou je předpoklad že žáci mají doma také počítač s uvedenými programy, které využijí s dalšími komunikačními programy, a to pro opakování, vyhledávání informací, zpracování referátů a projektů atd.

V úvodu hodiny absolvují žáci opakovací test z minulé hodiny či dalších hodin. V průběhu této činnosti vyučující provádí ústní zkoušení jednotlivých žáků.

Výklad nové látky : Provádět co nejméně frontální výuku.
Vymežit rozsah mezipředmětových vztahů.

Vyučující :

Příprava audiovizuálních pomůcek (příprava CD, DVD, nové poznatky z odborných publikací, tisku, mapy, atlasy, ukázky z umělecké literatury) Využívat interaktivní tabuli, provést zápis nejdůležitějších bodů na tabuli pro potřebu žáků.

Používání skupinového vyučování : žáci řeší zadaný úkol ve skupinách v časovém limitu, zaměřit se na osobní prezentaci dosažených výsledků a s pomocí žáků provést hodnocení (sebereflexe žáků). Zkrácený ústní přednes referátu v hlavních bodech, diskuse žáků (celý referát odevzdají písemně v elektronické podobě). Zpětná vazba – opakování látky v souladu s probíraným učivem v dané hodině, tematického bloku. Na závěr hodiny je nutné provést celkové zhodnocení hodiny : připravenost žáků, aktivita, klasifikace, vyzvednout zajímavé postřehy, řešení žáků, formulace problémových otázek, mezipředmětové vztahy.

Žáci :

V úvodu hodiny si připraví doplňující otázky, okruh problémů (dobrovolný domácí úkol, příprava na opakování - test, práce žáků ve skupinách při řešení zadaných úkolů, aktivita žáků, přednes referátů, zápis podstatných údajů a formulací z tabule do sešitů. Použití vlastních a předem připravených materiálů k probírané látce (např. návštěva knihovny, muzea, výstavy atd.).

Obecné formy inovace :

Práce s internetem, návštěva knihovny, muzea, výstavy, galerie, památných míst, besedy s pamětníky, SOČ, napsat článek do školního časopisu atd.

Zpracoval : Ladislav Urbánek

2.6. Návrh inovace výuky předmětu Občanská nauka

1. Kritéria hodnocení :

- hodnocení výsledků žáků v předmětu Občanská nauka se hodnotí všeobecný přehled probíraného učiva, a to s využitím analytického přístupu a syntetického vyhodnocení učiva v jednotlivých okruzích, t.j. v projevu písemném a ústním.
- hodnocení žáků v průběhu školního roku se uskutečňuje na principu kombinace ústního a písemného testování.
- podklady pro klasifikaci : individuální i frontální zkoušení, dobrovolné domácí úkoly, přednes aktualit, zajímavých informací z denního tisku, prezentace individuálních prací, aktivní zapojení do výuky, domácí příprava, řádné vedení poznámek ve školním sešitu, postoj k předmětu, práce podle pokynů učitele, aktivita, znalosti a dovednosti
- kritéria hodnocení jsou dána v Klasifikační řádu školy.

2. Pojetí výuky :

- doporučujeme zachovat současný stav výuky, t.j. 2 hodiny týdně vyučovat v jednotlivých dnech, zásadně nespojovat v dvouhodinové bloky.

3. Inovace výuky :

- doporučujeme více zařadit do výuky dokumentární filmy, filmové spoty

4. Učebnice, materiální zabezpečení :

- současné učebnice pro výuku Občanské nauky ve škole nejsou , ale pro výuku doporučujeme zakoupit učebnici Občanský a společenský základ (přehled středoškolského učiva, Computer Press, a.s.) – pouze vyučujícím
- vyučujícím ON zajistit kvalitní Notebbooky na promítání filmů (ve vše třídách není televizor).
- zavedení ve škole Free-Wifi

5. Prezentace vlastní osobnosti žáka :

- v zájmu rozvoje komunikativních a asertivních dovedností žáka doporučujeme využívat v hodinách přednes aktualit z domácí přípravy.

6. Provázanost Občanské nauky s ostatními vyučovacími předměty :

- vyučující dle možnosti využije probíranou látku v předmětech dějepis (viz. předmětová komise).

7. Exkurze :

- v průběhu školního roku uskutečnit jednu exkurzi např.:Úřad práce, Magistrát, popřípadě další vhodně tematicky zaměřené výstavy (výročí, regionální události, památky).

8. Využití IKT :

- po vzájemné dohodě s vyučujícími IKT rozhodnout o možnostech využití PC.

9. Práce s literaturou, periodiky :

- doporučujeme více využívat odborných publikací, periodik a to dle zaměření a povahy probíraného učiva (regionální zprávy ,současnost, EU, NATO..).

10. Individuální přístup vyučujících k jednotlivým žákům :

- při výuce doporučujeme tolerovat využití vlastních PC žáků při výkladu učiva a pořizování si jeho záznamu pro domácí přípravu.

Zpracovala: Mgr. Blanka Zitová

III. Implementace inkluzivních metod do ŠVP – rekapitulace

Vyspělá společnost by se měla vyznačovat nejen prosperitou v oblasti ekonomické, ale také „prosperitou“ v kultuře lidské komunikace. Krize, se kterými se lidstvo dnes potýká, jsou krizemi lidského myšlení. Náprava nenastane tím, že v rámci vzdělávání budeme mladé lidi zahrnovat větším a větším množstvím encyklopedických dat, ale tím, že je naučíme používat získané informace nejen ku prospěchu svému, ale také širšího celku, kdy se budeme snažit rozvíjet široké spektrum jejich kompetencí, které je povedou k citlivějšímu, solidárnějšímu vnímání jejich okolí. Těmito kompetencemi jsou například kompetence komunikativní, personální a sociální.

Jak dosáhnout zkvalitnění vzdělávacího procesu, tak aby se žáci nejen lépe orientovali ve vnějším světě, ale také dokázali projevovat elementární sociální inteligenci?

Odpovědí na tuto otázku může být právě větší implementace inkluzivních metod do výuky a v tomto materiálu bylo naznačeno použití např. těchto:

- aktivní výuka formou párového a skupinového vyučování, **ze skupinových budou používány např. tyto:**

- **brainstorming (bouře mozků)**
(rozvíjí **klíčové kompetence k řešení problému** – intenzivní soustředění na zadané téma, tvorba asociací a odvozování souvislostí v rámci stanoveného tématu, návrhy řešení problému, dále rozvíjí **komunikativní kompetence** – přesné a výstižné vyjadřování, užívání kultivovaného verbálního projevu, aktivní naslouchání, respektování pravidel komunikace ve skupině a v neposlední řadě **kompetence personální a sociální** – zvýšené sebevědomí žáků, posilování sounáležitosti se skupinou, rozvoj pozitivního třídního klimatu)
- **role play (hraná role)**
(v rámci této metody jsou navozovány reálné životní situace, které umožňují rozvíjení kompetencí: **k řešení problému, komunikativní, personální a sociální** ale také tyto významné kompetence: **k pracovnímu uplatnění**, kdy si žáci mohou ověřit teoretické poznatky na konkrétních životních situacích, další rozvíjenou kompetencí je také **občanská kompetence**, která vede žáky k respektu k názoru druhých lidí, schopnost vcítit se do jejich situace, úcta k vnitřním hodnotám druhých).
- **diskuse**
(kromě kompetence komunikativní, personální a sociální rozvíjí **kompetenci k učení** – otevřené zvažování a promyšlení názorů, postojů a individuálních přístupů, využívání zkušeností a sebereflexe)
- **Case Study (případová studie)**
(rozvíjí kompetence k učení, komunikativní, personální a sociální a k pracovnímu uplatnění)
- **Prezentace seminární práce**
- **Výukový kvíz (kufr)**
(byly to samy žáci, kteří s touto myšlenkou přišli, s tím že si na kvíz sami připravují sadu kartiček s klíčovými slovy z probírané látky v předmětu Ekonomika podniku, inspirací jim přitom byly televizní verze této hry)

Zpracovala: Ing.Tatjana Čábelová

IV. Autoevaluace (návrhy a připomínky – výsledky workshopů)

V rámci workshopů jsme se v týmu snažili společně odpovědět na následující otázky:

K oblasti KA I - 1

1. Podařilo se testy z M, F, ČJ, ON ověřit klíčové kompetence žáků?

U této otázky převažoval v rámci workshopů názor, že ano.

2. U otázky, **jakým způsobem budeme ověřovat klíčové kompetence v budoucnu**, převažoval názor, že zachováme stávající způsob. Bude ale dobré, když si učitelé sami v rámci svých předmětů vypracují profilové testy, aby tak získali cennou zpětnou vazbu.

Při workshopech panovala shoda na tom, že tyto testy by měly obsahovat průřez problematiky probírané za celé období studia, tj. testy by měly být zadávány v závěrečných ročnících studia (u nástaveb ve II ročníků, u učebních oborů ve III. Ročníku a u maturitních oborů ve IV. Ročníku).

Jinak naprostá shoda v týmu panovala v tom, že je třeba výsledky sledovat dlouhodobě.

3. K přínosu hodnocení školy externí firmou se většina realizačního týmu neměla potřebu vyjadřovat.

4. Co se týká **využití služeb externí firmy k hodnocení školy do budoucna**, tak dáváme k úvaze, zda by nebylo postačující hodnocení vlastní? Zde se však názory v naší skupině přeci jen polarizovaly více než u otázek předcházejících.

K oblasti KA I – 2

1. Na otázku, zda **budou navrhované změny dané ŠVP v rámci oboru nebo předmětu inovací**, tak je nasnadě, že bezesporu ... viz obsah tohoto dokumentu. Větší část programu prošla žádoucími inovacemi. Zatím však pouze v úrovni plánů, koncepcí a návrhů, které však jistě dojdou naplnění, pokud se podaří vytvořit materiálně technické zázemí pro jejich plnohodnotnou realizaci.

Odpověď na otázku, **zda inovace povedou k výchově zaměstnatelného absolventa**, tak rozhodně ano. Právě tato motivace dávala inovačním změnám přesný rámeček.

2. Hlavní změny, které se provedou lze zrekapitulovat takto:

- ✓ Inovace technických a dopravních předmětů
- ✓ Fiktivní firma
- ✓ Finanční gramotnost ve výuce
- ✓ Implementace STUR do výuky
- ✓ Inovace výuky dějepisu
- ✓ Inovace výuky občanské nauky
- ✓ Implementace inkluzivních metod do výuky

Rekapitulace materiálně technických a organizačních předpokladů:

Změny přitom provedou vyučující v oboru PED a to ve spolupráci s vedením školy.

Na změnách se bude pracovat okamžitě. Implementace inovací bude pak nabíhat postupně dle možností tak, aby byly zabezpečeny požadované výstupy na úrovni připravenosti žáků ke vstupu do světa práce, tj. v roce 2016.

Podrobnější rozfázování úkolů směrem k jednotlivým vyučujícím, ale i vedení školy, bude součástí zápisů z porad předmětových komisí.

3. Žáci, kteří absolvují studium podle navrženého ŠVP příslušného oboru, budou schopni úspěšně absolvovat zkoušky podle NSK.

4. K práci v programu SMILE je nutné vyslovit velmi důležitou poznámku. Je třeba provést technická opatření pro zvýšení pružnosti práce v programu na počítačích v budově na Letné. Tento problém vnímají všichni členové týmu jako krajně naléhavý.

KA I – 3

K části KA I – 3 bychom se rádi vyjádřili ke slabým stránkám ve výukovém procesu, které byly zrekapitulovány v dokumentu „Analýza výsledku vyhodnocení dotazníku“.

Nedůvěra žáků se svěřit učitelům se svými problémy. K tomu uvádíme pouze tolik, že ideální podmínky pro zlepšení v této oblasti mají jednotliví třídní učitelé. V tomto směru je třeba mít neustále na paměti, že se žáci nacházejí ve zranitelném období svého vývoje, proto je dobře v maximálně možné míře vytvářet podmínky pro to, aby se jejich důvěra k nám jako vyučujícím zvyšovala. V období puberty to může být pro ně často snazší, než se svěřit rodičům. Popřípadě některé problémy mohou souviset i s tím, že se např. .rodiče rozvádějí apod.

Na další slabou stránku školy, a to **nedostatek skupinového a párového vyučování** reagují jednotlivé inovace v konkrétních předmětech, které jsou obsaženy výše. V rámci implementace inkluzivních metod do výuky by mělo automaticky dojít k eliminaci problému, kdy žáci cítí, že mají malou možnost se aktivně do výuky zapojit .

Na tomto místě **uvádíme přehled metod, které budou do budoucna v rámci inovací více používány:**

- **brainstorming** (bouře mozků)
- **role play** (hraná role)
- **diskuse**
- **Case Study** (případová studie)
- **Prezentace seminární práce**
- **Kvíz** (kufr)

Totéž se pochopitelně týká **nespokojenosti žáků s možností využití znalostí a dovedností, získaných ve škole a při praktické výuce.** Výrazným posunem vpřed by měla být realizace projektu Fiktivní firmy.

Inovace v tomto dokumentu reagují i na objektivní **připomínky žáků k zastaralým učebnicím a nedostačujícím vybavení učeben**. Vylepšení v tomto směru je realizací inovací skutečně klíčové. Bez odborných učeben a větší možnosti využívat k výuce výpočetní techniku nebude větší posun vpřed možný.

Poslední oblastí, ke které bychom se v rámci autoevaluace měli vyjádřit je, **jak hodnotit jednotlivé učitele žáky, tj. co by se mělo hodnotit (kriteria), jakým způsobem, zda se sjednotíme, zda budeme výsledky zveřejňovat nebo zda budou informace sloužit pouze pro zpětnou vazbu jednotlivých učitelů**.

Zde názory byly názory jednotlivých členů týmů různé. Nicméně minimum, na kterém může panovat konsenzus je asi toto:

1. Vycházíme z toho, že profese učitele je v jistém slova smyslu poslání a že vyučující jsou vzdělaní a zodpovědní lidé, kteří vnímají potřebu zpětné vazby od žáků jako něco, co jim může přinést cenné impulsy pro zlepšení práce, kterou mají rádi
2. Proto **navrhujeme ponechat sestavení dotazníků i jejich vyhodnocování na samotných vyučujících, a to včetně nastavení kritérií**. (pro ilustraci uvádíme některé konkrétní typy dotazníků – viz. příloha). Nakonec bylo to právě dotazníkové šetření, které pomohlo potvrdit vyučujícím podezření, že praxe v externích firmách je kontraproduktivní a že je třeba zabezpečit propojení teorie s praxí jiným způsobem tak, abychom v tom nejlepším slova smyslu měli evaluační proces plně pod kontrolou. Život nám může přinášet nové a nové situace, kdy bude pro nás velmi inspirativní se žáků v anonymních dotaznících ptát na jejich názor.

I proto je třeba tuto oblast ponechat otevřenou a pouze si uvědomit, co pozitivního nám tento přístup může přinést.

Zpracovala: Ing. Tatjana Čábelová

V. Realizační tým projektu:

Ing. Tatjana Čábelová

Mgr. Karel Hubka

Ing. Jana Jechová

Ing. Eva Peřtová

Ing. Jan Peš

Ing. Iveta Rejcová

Phdr. Ladislav Urbánek

Mgr. Blanka Zitová

Příloha č. 1:

Dotazník – Evaluace

Třída : 1. ročník

Předmět : dějepis

Pokyny pro žáka : pište stručné a výstižné odpovědi

- 1) Vaše klasifikace z dějepisu v 9. tř. ZŠ.
- 2) Zajímá Vás historie světa a ČR?
- 3) Čtete knihy s historickou tematikou, literaturu faktu?
- 4) Jak se připravujete na hodinu dějepisu.
- 5) Máte zájem o výstavy, akce s historickou tematikou?
- 6) Jak hodnotíte výklad učitele?
- 7) Máte možnost v hodinách uplatnit své znalosti z historie?
- 8) Máte volbu výběru při zadávání projektů?
- 9) Dáváte přednost ústnímu nebo písemnému zkoušení?
- 10) Považujete klasifikaci Vašich znalostí za objektivní?
- 11) Přistupuje učitel k žákům individuálně?
- 12) Volí učitel demokratický nebo autoritativní přístup k výuce?
- 13) Respektuje učitel ve výuce osobnost žáka?
- 14) Máte v hodinách možnost prezentovat Vaše názory, všeobecný přehled?
- 15) Využívá se ve výuce skupinová, týmová práce?
- 16) Navštěvujete v rámci výuky různé výstavy, tematicky zaměřené akce?
- 17) Jaké pomůcky se používají při výuce?
- 18) Jaké probírané učivo Vás zaujalo?
- 19) Jaké máte návrhy pro zpestření výuky :
- 20) Považujete výuku historie za užitečnou?